

БАРНОМАИ ДАВЛАТИИ ТАРБИЯИ НАСЛИ НАВРАС ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2013-2017

1. Муқаррароти умумӣ

1. Барномаи давлатии тарбияи насли наврас дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2017 дар асоси Нақшаи чорабиниҳо ҷиҳати татбиқи нишондодҳои, ки дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 апрели соли 2011 баён гардидаанд, бо мақсади тақмили низоми тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастгирии соҳаи таълиму тарбияи насли наврас, муҳайё намудани шароит барои беҳтар намудани шаклу усул ва воситаҳои тарбия, таъмини робитаи доимӣ миёни падару модар, муассисаҳои таълимӣ ва аҳли ҷомеа дар тарбияи насли наврас мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" таҳия гардидааст.

2. Мақсадҳои асосии Барнома

2. Мақсадҳои асосии Барнома аз баланд бардоштани сатҳи тарбияи насли наврас, тарғибу ташвиқи одоби муошират, риояи арзишҳои миллӣ ва умумибашарӣ ва дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ ва ҷавонмардиву ахлоқи ҳамида ба воя расонидани хонандагону донишҷӯён, эҳтиром нисбат ба Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, фароҳам овардани шароити зарурӣ барои дастгирӣ, сарпарастӣ ва тарбияи насли наврас, таъмини маҷмӯи тадбирҳо ҷиҳати ҷалби аҳли ҷомеа ба масъалаҳои тарбия, ба роҳ мондани низоми корҳои тарбиявӣ бо аҳли ҷомеа, бунёди заминаи илмӣ ва тайёр намудани мутахассисони соҳавӣ, таъмини тарзи ҳаёти солим, пешгирӣ намудани ҳодиса ва рафторҳои номатлуб, ҷинояткорӣ ва ғайра иборат мебошанд, ки дар ҳолатҳои зерин ифода меёбанд:

-таҳкими низоми тарбияи насли наврас, тақмили стандартҳои таҳсилот, нақша ва барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимию методӣ ҷиҳати баланд бардоштани мақоми тарбия дар ҷомеа дар асоси анъанаҳои миллӣ;

-ташаккул ва тақвияти вазифаву ўҳдадорихои мутақобилаи оила ва муассисаҳои таълимӣ, иттиҳодияҳо ва дигар ниҳодҳои ҷамъиятӣ, иртиботи муассисаи таълимӣ бо оила ва муносибати боэҳтиромонаи падару модарон, омӯзгорон ҷиҳати донишандӯзӣ, хушахлоқӣ, тавоноӣ ва нерӯи ақлонии маънавии фарзандон;

-таҳия ва татбиқи барномаҳои махсус оид ба рушди зеҳнии насли наврас ва тарзи ҳаёти солими онҳо;

-ҷорӣ намудани усул ва шаклҳои нави низоми тарбияи насли наврас дар шароити муосир;

-таъмини ҳамоҳангии фаъолияти муассисаҳои таълимӣ, таҳсилоти иловагӣ, таҳсилоти махсус, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, созмонҳои ҷамъиятӣ ва аҳди ҷомеа дар тарбияи насли наврас;

-ташаккули андешаву шуури миллӣ, гиромидошти анъанаҳои умумибашарӣ, ҳисси ватанпарастӣ, зеҳни солиму ақли расо, ҳислатҳои ҳамидаи инсонӣ, аз ҷумла рафтор, пиндор ва гуфтори нек;

-ташвиқ ва тарғиби пандномаи ахлоқии ниёгон, таҳаммулпазирӣ, муомилаву муошират ва фазилатҳои писандаи инсонӣ;

-ба роҳ мондани тарғибу ташвиқот тариқи воситаҳои ахбори омма ҷиҳати рушду ташаккули тарбияи насли наврас дар шароити муосир;

-таъмини тарзи ҳаёти солим, пешгирӣ намудани ҳодисаҳои ҷинояткорӣ ва рафторҳои номатлуб;

-беҳтар намудани заминаи моддию техникӣ муассисаҳои таълимӣ, фароҳам овардани таъминоти илмию методии раванди тарбия.

-тайёр намудани кадрҳои илмию педагогӣ, ҳавасмандгардонӣ ҷиҳати татбиқи навгониҳо ва лоиҳаҳои инноватсионӣ дар соҳаи тарбия.

3. Вазифаҳои асосии Барнома

3. Вазифаҳои асосии Барнома иборатанд аз:

-амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи маориф, хусусан дар масъалаи тарбияи насли наврас аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои тобеи он;

-амалӣ намудани тадбирҳои татбиқи Барномаи мазкур дар якҷоягӣ бо раёсатҳо ва шӯъбаҳои маорифи вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, инчунин вазорату идораҳо ва мақомоте, ки дар Барнома зикр шудаанд;

-таҳияи дастурҳои тарбиявӣ барои хонандагону донишҷӯён дар шароити муосир;

-гузаронидани семинарҳо, конференсияҳо ва мизҳои мудаввар бо олимони соҳаи омӯзгорӣ;

-нашри китобчаҳо, плакатҳо ва дигар воситаҳои тарғибу ташвиқотӣ вобаста ба тарбияи насли наврас;

-кушодани сомонаи (сайти) алоҳида дар назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва дар он ҷойгир намудани тамоми санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда вобаста ба тарбияи насли наврас;

-ҳамоҳангсозии фаъолияти вазорату идораҳо ва мақомоти марбута доир ба татбиқи чорабиниҳои Барнома.

4. Мақсад ва вазифаҳои Барнома бо воситаҳои зерин ба амал бароварда мешаванд:

-таҳияи дастур ва мавод оид ба татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд";

-таҳия ва пешниҳоди тағйироту иловаҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда ва китобу дастурҳои таълимию методӣ дар самти тарбияи ахлоқию маънавии насли наврас;

-таҳияи барномаи таълимӣ ва китоби дарсии "Одоби муошират ва рӯзгордорӣ" ва "Маърифати оиладорӣ";

-ташкили барномаҳои радио ва телевизион оид ба тарбияи оилавӣ, баланд бардоштани сатҳи фарҳанги психологӣ-педагогии падару модарон, ҳамкориҳои муассисаҳои таълимӣ ва оила, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, созмонҳои талабагӣ ва ҷавонон;

-таҳияи маҷмӯи ағният ва филмҳо оид ба масоили тарбияи ахлоқӣ ва маънавӣ, риояи одоби салом ва низоми либоспӯшӣ дар муассисаҳои таълимӣ;

-ташкил ва гузаронидани конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи "Ҳамкории мактаб ва оила дар тарбияи насли наврас";

-таҳияи "Роҳнамои тарбия" барои расонидани кӯмаки методию психологӣ оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ-ахлоқӣ ва педагогии оилаҳо ба кӯдакону тарбиягирандагони дорои имконияти маҳдуд, душвортарбия ва васиву парастор;

-таҳияи филмҳо, намоишномаҳо, сценарияҳо ва барномаҳои радио оид ба эҳтироми калонсолон;

-гузаронидани семинарҳои методӣ ва дастурдиҳӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва мақомоти ҷамоати деҳот оид ба масъалаҳои татбиқи самтҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқӣ бо дарназардошти муҳити фарҳанги миллӣ;

-ташкили озмунҳои ҷумҳуриявии "Дастони моҳир", "Варзишгари сол", "Ихтироъкори беҳтарин", "Китобхони беҳтарин" ва "Оилаи ибратомӯз";

-ташкили курсҳои такмили иқтисос ва бозомӯзии муаллимону мураббӣён оид ба масъалаҳои тарбиявӣ, оилавӣ, ҷисмонӣ ва тарзи ҳаёти солим;

-ҷалби мутахассисони соҳавӣ барои таҳқиқи илмию методии такмили усул ва роҳҳои тарбияи маънавию ахлоқии наврасону ҷавонон, тарзи ҳаёти солим дар оила ва муҳити иҷтимоӣ;

-таҳияи барномаҳо, ағният ва маводи методии зидди нашъамандӣ, майпарастӣ, одамфурӯшӣ, хатари одатҳои номатлуб ва тарғиби тарзи ҳаёти солим;

- ташкили мизҳои мудаввар ва курсҳои лексионӣ оид ба таъсири омилҳои нашъамандӣ, роҳҳои пешгирии нашъамандӣ дар миёни наврасону ҷавонон ва тарғиби тарзи ҳаёти солим дар ҳамкориҳои муассисаҳои ҳамаи зинаҳои таҳсилот Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- инъикоси масъалаҳои мубориза бар зидди нашъамандӣ ва тарғиби тарзи ҳаёти солим дар рӯзномаву маҷаллаҳои соҳаи маориф;

-таҷҳизонидани кабинетҳои технологӣ барои духтарону писарон дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ чӣхати тарбияи меҳнатӣ ва омӯзиши ҳунарҳои мардумӣ;

-ташкили шуғли кӯдакону наврасон дар давраи таътил ва фориғ аз таҳсил тавассути маҳфилҳои ҳунаромӯзӣ, рассомӣ, мусиқӣ, рақс, дӯзандагӣ, ихтироъкорӣ, омӯзиши забонҳо ва компютер, клубҳои варзишӣ, ҳунармандӣ, хаттотӣ, барномасозӣ ва ғайра;

-ташкил ва гузаронидани машварати ҷумҳуриявӣ оид ба касбинтиҳобкунии хонандагон тавассути ҷалби корхонаву ташкилотҳо ва соҳибкорони хурду миёна;

-муҳайё намудани муҳити тарбиявӣ барои ташаккули сифатҳои иҷтимоию ахлоқӣ ва касбии хонандагони муассисаҳои таълимӣ;

-таҳияи нақшаи чорабиниҳо ва барномаҳои мушаххаси корӣ бо нишон додани хароҷот ва манбаъҳои маблағгузори онҳо;

-андешидани тадбирҳои мушаххас оид ба амалӣ намудани нақшаю барномаҳои тарбияи маънавию ахлоқии кӯдакон ва наврасону ҷавонон.

4. Таҳлили вазъи кунунии тарбияи насли наврас ва вазифаҳои он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

5. Соҳаи маориф дар ҷумҳурӣ яке аз соҳаҳои афзалиятнок маҳсуб ёфта, он аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун омилҳои муҳимтарини наҷоти миллат ва таҳкими давлат арзёбӣ шудааст. Тарбияи маънавию ахлоқии насли наврас ҳамчун рӯкни асосии ғояи давлатдорӣ яке аз самтҳои асосӣ ва муҳимтарин дар раванди рушди ҷомеа маҳсуб меёбад.

6. Халқҳои мутамаддин, аз ҷумла тоҷикон, ба тарбияи фарзанд аз замонҳои қадим тавачҷӯҳӣ хоса зоҳир намуда, ҷиҳати дар рӯҳияи инсондӯстӣ, ҳуввияти миллӣ, ҷавонмардию ватандӯстӣ, маърифатпарварию хештаншиносӣ ва ахлоқи ҳамида ба воя расонидани насли наврас кӯшиш менамуданд.

7. Ин анъанаҳо дар замони Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон идома ёфта, тавассути оила, муассисаҳои таълимӣ, созмонҳои ҷамъиятӣ, меъёрҳои ахлоқӣ, динӣ ва китобҳои муқаддас ба шаклҳои мухталиф рушд менамоянд. Дар замони муосир тарбия дар заминаи анъанаҳои миллӣ, ҳисси масъулияти вазифашиносӣ, худшиносии миллӣ, меҳнатдӯстиву ватанпарварӣ, инсондӯстиву, покқивдонӣ, шарафмандӣ, ҳақиқатҷӯӣ, кадршиносии миллӣ ва ғайра сурат мегирад.

8. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати такмил ва танзими тарбияи кӯдакону наврасон ва ҷавонон заминаҳои воқеӣ ба вучуд омад. Дар муассисаҳои таълимӣ ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии корҳои тарбиявӣ, таъмини фароғати насли наврас, фаъолияти эҷодӣ ва тарзи ҳаёти солим корҳои муайян анҷом дода шуд. Соли 1993 Ҷумҳурии Тоҷикистон ба "Конвенсия дар бораи ҳуқуқи кӯдакон" ҳамроҳ шуд, ки дар он ҳуқуқ ва манфиатҳои кӯдакон, ӯҳдадорӣҳои падару модарон, давлат ва аҳли ҷомеа оид ба дуруст ба роҳ мондани раванди тарбияи насли наврас таъкид ва дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дарҷ гардидааст.

9. Раванди тарбия дар асоси "Конвенсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" ҳамчун самти афзалиятноки соҳаи таҳсилот ва

ҳаёти иҷтимоии кишвар эътироф гардид. Дар ин робита яке аз масъалаҳои муҳими соҳаи маориф муҳайё намудани шароит барои инкишофи ҳамаҷонибаи тарбияи насли наврас қарор гирифт.

10. Тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ. Низоми таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумии ҷумҳурӣ аз 488 муассисаи таҳсилоти томактабӣ, 338 маркази инкишофи кӯдакон, 3793 мактабҳои таҳсилоти умумӣ, 84 мактаб-интернат барои кӯдакони ятиму бепарастор ва кӯдакони дорои имконияти маҳдуд иборат мебошад, ки дар онҳо дар маҷмуъ 1765636 кӯдакону наврасон ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд.

11. Вобаста ба ҷорӣ намудани барномаю усулҳои нави тарбияи кӯдакон аз тарафи ташкилоту институтҳои байналмилалӣ барномаҳои "Қадам ба Қадам" ва "Аз кӯдак ба кӯдак" ҷорӣ карда мешавад. Айни ҳол дар ҷумҳурӣ фаъолияти 18 кӯдакостон бо усули "Қадам ба Қадам" амалӣ шуда истодааст.

12. Илова бар ин, тавассути барномаи "Аз кӯдак ба кӯдак" дар вилояти Хатлон 1078 кӯдакони синни 6-сола барои омодагӣ ба мактаб таълиму тарбия дода мешаванд. Барномаю усулҳои нави таҳсилоту тарбия кӯдаконро ҷӣ аз ҷиҳати ҷисмонӣ, ҷӣ аз ҷиҳати зеҳнӣю фикрӣ ва нутқи инкишоф дода, барои тайёр намудани онҳо ба мактаб замина фароҳам меоварад. Вале бо сабаби кам будани муассисаҳои томактабӣ ва амал накардани ин намуди муассисаҳои таълимӣ дар баъзе шаҳру ноҳияҳо, омода намудани кӯдакон ба мактаб, дар онҳо тарбия намудани зебоипарастӣ, тарзи ҳаёти солим ва ғайра ба амал бароварда намешавад.

13. Ҷиҳати ба таҳсилоти томактабӣ фаро гирифтани кӯдакон дар ноҳия ва деҳаҳо, ки дар онҳо муассисаҳои томактабӣ фаъолият намеkunанд, шароити зарурӣ фароҳам оварда нашудааст. Бо ин мақсад дар ин гуна минтақаҳо фаъолияти марказҳои инкишофи кӯдакон ба роҳ монда шудааст. Марказҳои мазкур асосан дар ду баст ташкил карда шудаанд ва дар давоми 3-4 соат кӯдакон ба таълиму тарбияи томактабӣ фаро гирифта мешаванд. Вале ин марказҳо ҳам талаботи ҷомеаро дар робита ба таҳсилоти томактабӣ фаро гирифтани ҳамаи кӯдакон қонеъ карда наметавонанд. Айни ҳол дар ҷунин марказҳо 6955 нафар кӯдакон ба таълиму тарбияи кӯтоҳмуддат фаро гирифта шудаанд.

14. Тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ. Ҳар сол теъдоди хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ мефзояд. Танҳо дар давоми ду соли охир шумораи онҳо бештар аз 100 000 нафар афзудааст. Афзоиши хонандагон дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, вилояти Хатлон ва шаҳри Душанбе зиёд буда, он зарурати сохтмони мактабҳои нав, таъмини мактабҳо бо кадрҳои омӯзгорӣ, лаборатория ва кабинетҳои фаннӣ, мебелу дигар таҷҳизоти таълимӣ, таҳияи филмҳои тарбиявии мактабӣ, дастурҳои таълимиву методиро ба миён меоварад.

15. Дар сурати ҳал нагардидани ин мушкилот, ба мактаб ҷалб гардидани насли наврас мушкил мешавад ва боиси аз тарбия дур мондан ва даст ба ҷинояту ҷинояткорӣ ва дигар ҳодисаҳои номатлуб задани онҳо мегардад. Вазъи қонуншиканӣ ва дур мондани кӯдакону наврасон аз таълиму тарбия то ҳол дар ҷумҳурӣ ташвишовар боқӣ мемонад. Масалан,

дар соли 2009 дар ҷумҳурӣ 211 ва дар соли 2010 327 қонуншиканӣ аз ҷониби ноболигон ба қайд гирифта шудааст. Агарчи тамоюли камшавии ҷиноят дар соли 2011 ба мушоҳида расад ҳам, вале иштироки кӯдакону ҷавонон дар ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин гувоҳи то андозае суст гардидани тарбия дар оила, мактаб ва ҷомеа мебошад.

16. Аз ин нуқтаи назар таҳияи барномаи мукаммали махсус оид ба тарбияи насли наврас ба мақсад мувофиқ мебошад ва он метавонад ба рушди тарбияи насли наврас мусоидат намояд.

17. Тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ. Дар ҷумҳурӣ 80 маркази таҳсилоти иловагӣ ба таълиму тарбияи кӯдакону наврасон машғул мебошанд, ки дар онҳо 1249 маҳфил амал намуда, 41432 нафар хонанда ба онҳо фаро гирифта шудаанд.

18. Ворид гардидани фарҳангҳои мухталиф, равияву ҷараёнҳои гуногуни диниву мазҳабӣ ва экстремистӣ барои ба қонуншиканиҳо роҳ додани кӯдакону ҷавонон замина гузоштааст, ки ин аз ҷаҳолияти сусти марказҳои таҳсилоти иловагӣ, ба талабот ҷавобгӯ набудани корҳои тарбиявӣ дар муассисаҳои таълимӣ, суст будани тарбия дар оила ва ҷомеа мебошад. Ба таҳсилоти иловагӣ ва ғориғ аз дарс ба машғулиятҳои гуногуни тарбиявӣ ҷалб нагардидани кӯдакон барои ба дигар корҳо, махсусан тамошои филмҳои ғайриахлоқиву зӯроварӣ, дуздиву қаллобӣ, бозоргардиву дигар амалҳои ғайриинсонӣ даст задани кӯдакону наврасон замина мегузорад.

19. Аз теъдоди 1703028 нафар хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳамагӣ ба таҳсилоти иловагӣ ҷалб шудани 41432, ки 4 фоизро ҳам ташкил намекунад, гувоҳи кам будани муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ва маҳфилҳои онҳо мебошад.

20. Машғулиятҳои берунамактабиву беруназсинфӣ ва ҷорабиниҳои гуногуни тарбиявӣ, ки дар тарбияи кӯдакону наврасон саҳми бузург дорад, бо дарназардошти дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ набудани шароити зарурӣ, аз қабилӣ синфхонаҳо, толорҳои варзишию фарҳангӣ гузаронида намешаванд. Маҳфилҳои гуногуни тарбиявӣ, техникӣ, варзишӣ, фарҳангӣ, ки дар марказҳои таҳсилоти иловагӣ бояд ҷорӣ карда шаванд, бо сабаби набудани заминаи техникӣ ва норасоии кадрҳо ва камии музди меҳнати роҳбарони маҳфилҳо ташкил намегарданд.

21. Дарсҳои тарбиявӣ, ки ҳар ҳафта як соат пешбинӣ гардидаанд, бо дарназардошти маблағгузорӣ нашудани онҳо, дар доираи талабот ҷараён намегиранд. Ғайр аз ин, ҷиҳати пешбурди корҳои тарбиявӣ норасоии зиёде мавҷуданд, ки таҳияи як барномаи давлатӣ ва ҷалби ҳамаи сохторҳо ба раванди пешбурди таълиму тарбия метавонад ин мушкилотро ҳал ва амалӣ шудани тарбияро миёни наврасону ҷавонон дар кишвар ба бор орад.

22. Тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ. Масъалаи тарбияи насли наврас дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ мақоми муҳим дорад, зеро рушди маънавии ҷомеа ва дар ҳамин асос тараққиёти соҳаҳои гуногуни ҳаёти муосири давлату ҷамъият ба ҳаллу фасли дурусту мақсадноки ин масъалаи муҳим робитаи бевосита дорад. Низомии ин зинаҳои таҳсилот ҷавонро ба ҷаҳолияти меҳнатии

соҳаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ омода менамояд ва бо гирифтани ихтисос, таҳсилоти дараҷаи муайян ва диплом анҷом меёбад. Тарбия ва муайян намудани сифати он дар ташаккули шахсияти хонанда мавқеи муҳим дорад.

23. Дар ҷумҳурӣ 67 муассисаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва 49 муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ фаъолият менамоянд, ки дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ 22,3 ҳазор хонанда ва дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ 41003 нафар донишҷӯён таҳсил менамоянд.

24. Нақши муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ дар ташаккули шахсияти хонандагону донишҷӯён ва пайдо намудани мақому манзалати онҳо дар коллективҳои меҳнатӣ ва ҷамъият басо бузург аст. Хонандагону донишҷӯён дар баробари соҳибкасб гардидан, инчунин аз омӯзгорон, ҳамсолони худ, муҳити атроф муносибатҳои нав меомӯзанд тарбияи маънавӣ мегиранд, дар бобати ҳештаншиносӣ ва хуввияти миллӣ, ваҳдату ҳамдигарфаҳмӣ дониши хуб мегиранд.

25. Тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ. Таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нимаи дуюми даҳсолаи аввали асри ҷорӣ тамоюли тараққиёти бомаромро касб кардааст. Ин манзурро далелҳои оморӣ тасдиқ менамоянд. Ба таври мисол, танҳо дар давоми панҷ соли охираи солҳои 2006 -2011 дар ҳудуди ҷумҳурӣ 11 муассисаи таҳсилоти олии касбии нав - 6 донишқада ва 5 филиал таъсис дода шудааст.

26. Ҳамин тариқ, дар соли таҳсили 2011-2012 дар ҷумҳурӣ 30 муассисаи таҳсилоти олии касбӣ фаъолият менамоянд, ки дар онҳо 154832 нафар донишҷӯён, аз ҷумла 100068 нафар дар шӯъбаҳои рӯзона ва 51621 нафар дар шӯъбаҳои ғоибона (ба истиснои 3143 донишҷӯёни муассисаҳои олии касби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ) аз рӯи 286 ихтисос ба таҳсил фаро гирифта шудаанд.

27. Инкишофи босуръати воситаҳои ахбори омма ва технологияи коммуникатсионӣ ва ҳамзамон, кафолати конститутсионии озодии суҳану матбуот фазои иттилоотиро, ки тавассути он раванди тарбия ба амал бароварда мешавад, ниҳоят васеъ ва мазмуну мундариҷаи онро дигаргун намуд. Дар шароити дастрасии фарроҳи иттилоот ва маводе, ки ба воситаи нашрияҳои гуногуни матбуотӣ, телевизион, радио, Интернет ва дигар васоити ахбори умум паҳн мегардад, ба равонияти насли наврас тавассути маводи пастсифате, ки аз тарзи ҳаёти солим, ахлоқу одоби миллӣ фарсахҳо дуранд (зӯроварӣ, ҷинояткорӣ фиску фучур, нашъамандӣ ва амсоли ин зухуроти номатлуб), таъсири бевосита расонида мешавад.

28. Ҳамзамон, ҷиҳати пешбурди фаъолият дар самти тарбия дар назди муассисаҳои таълимӣ то ҳанӯз омилҳои мавҷуданд, ки барои ба таври таъсирбахшу манфиатовар ба роҳ мондани ин рукни муҳими фаъолият мамониат менамоянд. Аз ҷумла, ақибмонии рушди заминаи моддию техникаи муассисаҳои таълимӣ, таъминоти нокифоя ва ё умуман набудани дастурамалҳои илмӣ- методӣ, мавҷуд набудани воситаҳои молиявии зарурӣ ҷиҳати ташкилу баамалбарории тадбирҳои муассир дар бахши тарбия,

шароити ноустувори моддӣ ва дар ҳолати камбизоатӣ қарор доштани теъдоди зиёди таълимгирандагони муассисаҳои таълимӣ ва ғайра.

29. Дар низоми муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ донишҷӯён ба намудҳои муайяни меҳнат дар соҳаҳои иқтисодиёт ва иҷтимоӣ чомеа омода карда мешаванд. Раванди таълимгирӣ дар чунин муассисаҳои таълимӣ бо тартиби муқаррарашуда бо дарёфти таҳассус, аттестатсияи омодагии касбӣ ва малакаю маҳорати касбӣ ба анҷом мерасад.

30. Дар баробари ин, дар низоми таҳсилоти олии касбии замони муосир вазифаҳои марбут ба самти тарбияи донишҷӯён дар сатҳи зарурӣ мавриди таҳлилу омӯзиши васеъ қарор дода намешавад. Яке аз чунин масъалаҳои дар сатҳи кофӣ омӯхташуда ин муайян кардани сифат ва рушди мақсадноки тарбия мебошад.

31. Таваҷҷӯҳи ками муассисаю корхонаҳои давлатӣ, масъуният надоштани корфармоён чихати омода кардани мутахассисони соҳибтаҳассус барои корхонаҳо, низоъҳои иҷтимоӣ зиддиятҳои дохилӣ дар муассисаҳои таълимӣ боиси вусъатёбии ҳудазхудии иҷтимоишавии ҷавонон гардида, ба раванди тарбия дар зинаи таҳсилоти олии касбӣ таъсири манфӣ мерасонад.

32. Сарчашмаҳои асосии сар задани зиддиятҳо дар дохили муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, қабл аз ҳама, аз ташкили нодуруст ва сифати пасти раванди таълим, таъсири нуфузи тарзи роҳбарии авторитарӣ ва муносибати мутакаббирои ҳайати роҳбарикунанда нисбат ба донишҷӯён, ба эътибор нагирифтани манфиатҳои таълимгирандагони ҷавон, сарфи назар кардан аз ҳуқуқи интихоби шакли фаъолияти таълимӣ, роҳ наёфтани чихати иштирок дар идораи муассисаи таълимӣ ва ғайра иборат мебошад.

33. Ҳамзамон, афзудани шавқу рағбати насли наврас ба равандҳои иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва худшиносии шахсӣ бозгӯи он аст, ки саъю талошҳои ҷавонон дар чомеаи муосир танҳо дар қолаби ба даст овардани доираи танги дониш, таҳассусу маҳорати касбӣ маҳдуд намегардад. Аз ин лиҳоз зарур аст, ки чихати рушди маънавии таълимгирандагон шароити мусоидро фароҳам оварда, барои тарбияи худшиносӣ, худтакмилгардии ахлоқӣ, азхуднамоии доираи васеи таҷрибаи иҷтимоӣ онҳо кӯмак расонида шавад.

34. Муҳимтарин самти фаъолияти тарбиявии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бояд аз фароҳамоварии низоми бисёрзинагии омоданамой ва азнавтайёркунии мутахассисони ташкилкунандаи кори тарбиявӣ бо донишҷӯён иборат бошад.

35. Бо дарназардошти аҳамияти бузурги вазифаҳои ташкили низоми тарбияи маънавию ахлоқии кӯдакону наврасон ва ҷавонон бояд ба тайёр намудани мутахассисони соҳаи тарбия (муаллимон, мураббияҳо, психологҳо, педагогҳои таҳсилоти иловагӣ, мураббии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ) таваҷҷӯҳи хоса зоҳир карда шавад. Дар ин масъала ба дӯши муассисаҳои таҳсилоти олии касбии омӯзгорӣ барои тайёр кардани муаллимону мураббии ояндаи дорои ҷаҳонбинии васеъ масъулияти бузург вогузор мегардад.

5. Чорабиниҳое, ки ба татбиқи Барнома равона карда шудаанд:

36. Дар самти тарбияи хонаводагӣ:

-ташкили низоми хизматрасонии иҷтимоӣ-педагогӣ ва психологӣ ба оилаҳое, ки ниёзманди кӯмак дар тарбияи фарзандон мебошанд;

-таҳияи адабиёти педагогӣ, роҳнамо ва дастурҳои таълимию методӣ барои падару модарон ва парасторон;

-ташкили тарғиби донишҳои педагогӣ, оилаҳои ибратомӯз тавассути телевизион, радио, рӯзнома ва маҷаллаҳои соҳавӣ;

-ҷалби падару модарон ба муассисаҳои таълимӣ ва ташкили ҳамкориҳои мутақобилаи онҳо, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, комиссияи ҳуқуқи кӯдак ва кор бо ноболиғон чихати пешгирии одатҳои номатлуб ва ҷинояткорӣ дар байни кӯдакону наврасон;

-тавассути мақомоти васоияту парасторӣ танзим ва таҳкими ҳамкориҳои оила ва муассисаҳои таълимӣ;

-ташкили вохӯриву сӯҳбатҳо дар маҳаллу ҷамоатҳои деҳот, шаҳрак, муассисаҳои таълимӣ оид ба тарбияи насли наврас;

-ташкили Шӯрои падару модарон, калонсолон ва модарони ҷавон оид ба масоили таълиму тарбия ва таъсири он ба ҷомеа;

-ташкили маҳфилҳои тарбиявӣ ва ҳунаромӯзӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва расонидани кӯмаки методӣ ба онҳо.

37. Дар самти тарбияи томақтабӣ

-ташкили шаклҳои мухталифи шабакаи муассисаҳои томақтабӣ;

-омӯзиши барномаҳо ва технологияҳои муосире, ки мазмуни нави таълиму тарбияи кӯдаконро инъикос мекунанд;

-таъмини муассисаҳои томақтабӣ бо адабиёти методии муосир, ки ба мақсади тайёр кардани кӯдакон ба зинаҳои минбаъдаи ҳаёти иҷтимоӣ нигаронида шудааст;

-дар асоси таҳқиқоти соҳаи тарбияи томақтабӣ таҳия ва татбиқ намудани барномаҳо ва технологияи муосир ва сохтори тарбияи ахлоқӣ, ки бо мақсади тарбияи томақтабӣ мутобиқат намоянд;

-таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба инкишофи тафаккури кӯдакон дар бораи одам, ҷомеа, фарҳанг ва ғайра;

-таблиғи бозӣ ва бозичаҳо ҳамчун воситаи муҳими тарбияи кӯдакони синни томақтабӣ;

-таҳия ва татбиқи барномаҳои алтернативии таълимию тарбиявӣ барои кӯдакони синни томақтабӣ ва маҷмӯи чорабиниҳо оид ба ёри амалӣ ба оилаҳое, ки кӯдаконашон ба муассисаҳои томақтабӣ фаро гирифта нашудаанд;

-таҳияи барнома, дастурҳои методӣ ва таълимӣ барои кӯдакистон, мактаб, оила ва амалигардонии онҳо;

38. Дар самти таҳсилоти миёнаи умумӣ:

-муайян намудани мазмуни тарбия, шаклҳо ва усулҳои он дар асоси хусусиятҳои синнусолӣ, инфиродӣ ва психологӣи хонандагон бо назардошти имконият ва хусусияти муассисаҳои таълимӣ;

-ба мазмуни фанҳои таълимӣ ворид намудани мавзӯҳои хусусияти арзишҳои фарҳангӣ ва иҷтимоидошта;

-ташкили иттиҳодияҳои падару модарон ва ҷалби онҳо дар идоракунии муассисаҳои таълимӣ;

-тарғиби арзишҳои ахлоқию маънавӣ ва ҷалби наврасон ба касбу ҳунаромӯзӣ;

-назорати доимии фарзандон аз ҷониби волидон ва парасторони онҳо ҳангоми вақти муайяншудаи шабона дар марказҳои дилхушӣ, интернет-кафеҳо, тарабхонаву толорҳо;

-назорати низоми либоспӯшӣ дар муассисаҳои таълимӣ, манъи истифодаи телефонҳои мобилӣ ҳангоми раванди таълим, пешгирии ҳодисаҳои зӯроварӣ, экстремистӣ ва террористӣ, истеъмоли нӯшоқиҳои спиртӣ, воситаҳои нашъадор, тамоку ва маводи психотропӣ дар байни наврасону ҷавонон;

-ҷорӣ намудани воҳиди кории педагог-психолог, бо дарназардошти имконияти молиявӣ.

39. Дар самти таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ - ташкили курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзиши касбҳои ҷавобгӯи ба талаботи бозори меҳнат;

-тайёр намудани мутахассисони соҳибкасби ба муҳити иҷтимоӣ мувофиқ ва ба талаботи муосири бозори меҳнат ҷавобгӯ;

-коркарди шакл, усул ва роҳҳои муосири тарбия дар низоми таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ;

-тасдиқи муносибатҳои ҳамкориҳои хонандагону донишҷӯён ва омӯзгорон дар идораи муассисаҳои таълимӣ;

-фароҳам овардани ҷанбаи илмӣ, маҷмӯӣ, пайдарпаи ва бетанаффусии фаъолият дар самти тарбия;

-таъмин намудани риояи пурраи ҳуқуқ ва озодиҳои хонандагону донишҷӯён, татбиқи усулҳои демократӣ дар ҳаллу ҷасли масоили ҷавонон;

-инкишофи минбаъдаи фаъолияти ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва иттиҳодияҳои донишҷӯён;

-эҳё ва таҷаддуди марказҳои минтақавӣ, илмию техникаи истеҳсолии ҷавонон, марказҳои иттилоотии барои татбиқи захираҳои эҷодии ҷавонон ва ҳамчун шуғли дуҷумдараҷа пешбинишуда;

- шинос намудани ҷавонон бо намудҳои истеҳсолот, вазъи бозори меҳнат, талаботи иқтисодиёт ба кадрҳои ихтисосманд, мазмун ва дурнамои рушди касбҳо, роҳҳои фаро гирифтани касбҳо, шаклу шароити азхудкунии онҳо, талаботи касбҳо нисбат ба шахс, имконияти тақмили касбии таҳассусӣ ва худтақмили ӯ дар ҷараёни фаъолият

40. Дар самти таҳсилоти олии касбӣ:

-тақмили стандартҳо дар самти вусъатбахшии корҳои тарбиявӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои муҳассилин, гуманитарикунони фанҳои табиӣ-риёзӣ ва афзалиятнокии раванди тарбия дар он;

-таҳияи дастурҳо вобаста ба ахлоқ ва тарбияи ҷавонон дар ҷомеа;

-ҳамоҳангсозии фаъолияти ташкилотҳои ҷамъиятӣ, клубҳо, марказҳои маърифатӣ ва татбиқи барномаҳои тарбиявӣ;

-гузаронидани чорабиниҳои тарбиявӣ дар хобгоҳҳо, барқарор намудани муносибатҳои ҳамкорӣ байни донишҷӯён, инкишофи худидоракунии онҳо тавассути созмонҳои ҷамъиятӣ ва иттиҳодияҳои донишҷӯён;

-ташкили марказҳои инкишофи фаъолияти беруназсинфии фаъолияти донишҷӯён, клубҳо ва чорабиниҳои истироҳатӣ фароғатӣ ҳамчун самти муҳими тарбиявии наврасон ва ҷавонон;

-гузаронидани чорабиниҳо оид ба омодагии ҷавонон ба бунёди оилаи солим ва ҷомеаи солим;

-вусъатбахшии ҳамкориҳои падару модарон ва ташкили рӯзҳои падару модарон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ;

-ташкिल кардани толорҳои истироҳатӣ-фароғатӣ;

-гузаронидани рейдҳои муштарак дар хобгоҳҳо;

-фароҳам овардани ҷанбаи илмӣ, маҷмӯӣ, пайдарпай ва бетанаффусии фаъолият дар самти тарбияи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ;

-таъмин намудани риояи пурраи ҳуқуқ ва озодиҳои донишҷӯён, татбиқи усулҳои демократӣ дар ҳаллу ҷасли масоили ҷавонон;

-омешиш додани усулу шаклҳои инфиродӣ ва оммавии корҳои тарбиявӣ;

-ташкил кардани марказҳои байнимуассисавии рушди фаъолияти ғайритаълимӣ донишҷӯён;

-эҳё ва таҷаддуди марказҳои минтақавӣ, илмию техникаи истехсолии ҷавонон, марказҳои иттилоотӣ барои татбиқи захираҳои эҷодӣ ҷавонон ва ҳамчун шуғли дуҷумдараҷа пешбинишуда;

-таъсиси шабакаи хадамоти мададрасонии иҷтимоӣ равшаншиносӣ барои ҷавонон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ.

41. Дар самти таҳсилоти иловагӣ

-таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳсилоти иловагӣ;

-таҳияи дастурҳои таълимӣ методӣ оид ба татбиқи таҳсилоти иловагӣ;

-нигоҳдорӣ ва васеъ намудани шабакаи муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ дар асоси талаботи хонандагон, падару модарон ва аҳли ҷомеа;

-мустаҳкам кардани заминаи кадрӣ ва моддӣ-техникаи муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ;

-ташкили такмили ихтисоси кормандони системаи таҳсилоти иловагӣ;

-омӯзиш ва ҷамъбасти таҷрибаи педагогии фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ;

-ташкили курсҳои кӯтоҳмуддати муҳосиботӣ, компютерӣ, омӯзиши забонҳо, касбу ҳунарҳои мардумӣ ва чорабиниҳои варзишӣ ва солимгардонӣ;

-ташкили чорабиниҳои фарҳангӣ-истироҳатӣ дар соҳаи таҳсилоти иловагӣ;

-таъмини иштироки хонандагон дар созмонҳои талабагӣ, маҳфилҳои беруназсинфӣ, таҳсилоти иловагӣ ва таҳияи газетаҳои деворӣ.

6. Натиҷаҳои татбиқи амалии Барнома

42. Татбиқи амалии Барнома ба ҳалли масъалаҳои зерин мусоидат менамояд:

43. Ба эҳтиром ва таъмини иҷрои Конститутсия (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои амалкунанда, баланд бардоштани сатҳи тарбияи насли наврас, тарғибу ташвиқи одоби муошират, риояи арзишҳои миллӣ ва умумибашарӣ ва дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ ва ҷавонмардиву ахлоқи ҳамида ба воя расонидани хонандагону донишҷӯён мусоидат мекунад.

44. Татбиқ ва иҷрои муқарароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд", Концепсияи миллии маълумоти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Концепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро таъмин сохта, дар ташаккули инсонии дорои тафаккури нав ва рушди босуботи ҷомеаи солим мусоидат намуда, заминаҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ тарбияи насли наврасро тақмил медиҳад.

45. Талабот ва ниёзмандии кӯдакон, наврасон ва ҷавононро дар заминаи дастовардҳои миллию башарӣ арзишҳои маънавию ахлоқӣ қонеъ гардонидани, барои ташаккули инсон, вусъатёбии сифатҳои ахлоқии шахс, афқору ҷаҳонбинии васеъ, маърифати ахлоқии шаҳрвандон, таҳаммулпазирӣ, тарбияи поктинативу зебоипарастӣ, башардӯстиву инсонпарварӣ ва таъмини тарзи ҳаёт ва ҷомеаи солим заминаҳои мусоид фароҳам месозад.

46. Ба тақмили усулҳои кор ва иштироки аҳли ҷомеа ба рушди ҷомеаи босубот, ваҳдату созандагӣ, худшиносии таърихӣю фалсафӣ, пойдории оилаи устувор, муносибату ҳамкориҳои оила бо муассисаҳои таълимӣ ва мақомотҳои гуногуни ҳокимияти давлатӣ таъсир мерасонад.

47. Риояи меъёрҳои ахлоқ, ташаккули арзишҳои маънавию ахлоқӣ, миллӣ ва умумибашарӣ, муқаддасоти миллӣ, ҳифзи ободӣ ва шукуфоии Ватан, эҳтироми забон, таърих ва расму ойини ниёгон ва ворисияти наслҳоро ба он таъмин менамояд.

48. Низоми самарабахши таҳсилоти босифат ва гуманизатсиякунонии онро тақвият дода, ба танзими масъалаҳои ташаккули тарзи ҳаёт ва ҷомеаи солим, демография ва танзими оила кӯмак мерасонад.

49. Ба ташаккули шахсияти комил, масъулиятшинос ва ба ҷаҳони муосир рақобатпазир, кудрати фаъолияти мустақилона ва эҷодкорона дошта, соҳибмаърифат ва бунёдкору созанда мусоидат менамояд.

50. Ҳамгироии таълиму тарбия, гуманизм, эҳтироми муқаддасоти милливу фарҳангӣ, ҳифзи муҳити зист, ташаккули тарбияи шаҳрвандӣ, масъулияти падару модар ва ҷомеа ба фарогирии фарзандон ба таҳсилоти ҳатмӣ ва интиҳоби касбу хунарро ба вучуд меоварад.

51. Таъмини рушди ҷомеа ва соҳаҳои иҷтимоӣ ва иқтисодиро тавассути маълумотнокии босифат, камолоти маънавию ахлоқӣ, одоби муошират ва маданияти гуфтор, тафаккури эҷодӣ ва маҳорати баланди касбии кадрҳо батадриҷ беҳтар мегардонад.

52. Талаботи шахсро ба интихоби таҳсилоти касбӣ, иловагӣ, махсус, бозомӯзӣ, иттилоот, омӯзиши техника ва технологияи муосир қонё мегардонад.

53. Сатҳи маърифатию фарҳангӣ, раҳнамоии касбӣ ва тарбияи меҳнатию ҷавонон, бо дарназардошти хусусиятҳои фардӣ, психофизиологӣ ва вазъи саломатӣ, ташаккул ёфта, алоқамандии иҷтимоии тарбия бо ҳаёт ва фаъолияти меҳнатӣ дар ҷомеа пурзӯр мегардад.

54. Усулҳои технологияи муосир дар раванди тарбияи меҳнатӣ истифода мегардад, ки ба тайёр кардани кадрҳои ихтисосманди рақобатпазир дар бозори меҳнат мусоидат менамояд.

55. Сатҳи маърифатию фарҳангии наврасону ҷавонон ташаккул ёфта, ҳамчун як инсонии комили худогоҳу ҳештаншинос ба воя мерасанд.

7. Маблағузори Барнома

56. Маблағузори Барнома аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ, ки барои соҳаи маориф ҷудо мешаванд, маблағҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, маблағҳои махсус, грантҳо ва дигар сарчашмаҳои маблағгузори, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, амалӣ карда мешавад.

**Нақшаи татбики "Барномаи давлатии тарбияи насли наврас дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2017"**

№	Чорабиниҳо	Масъулин	Мухлати иҷро	Натиҷаҳои мунтазира, теъдод	арзиши 1 воҳид	маблағ (ҳазор сомони)						Сарчашмаҳои маблағгузорӣ				
						ҳамаги	2013	2014	2015	2016	2017	бучети ҷумҳуриявӣ	бучети маҳаллӣ	Маблағҳои махсус	маблағҳои байналмилалӣ (грант)	
1.	Таҳияи дастур ва мавод оид ба татбики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд»	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он	2013-2014	Дастур ва мавод		600	300	300	0	0	0	0	0	600	0	
	а) «Меҳри фарзанд» (Раҳнамо барои волидон)		10 000	15	150		150							150		
	б) «Ҳикмати ниёгон» (Раҳнамо барои мураббӣ ва омӯзгорон)		10 000	15	150	150									150	
	в) «Адаб тоҷест...» (раҳнамо барои омӯзгорон)		10 000	15	150		150								150	
	г) «Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд»		10 000	15	150	150									150	
2.	Таҳия ва чопи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои тарбия ва таҳсилоти иловагӣ	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он	2015	5000	15	75			75					75		

3.	Ташкили барномаҳои радио ва телевизион оид ба тарбияи оилавӣ, баланд бардоштани сатҳи фарҳанги психологӣ-педагогии падару модарон	ВМҚТ, Кумитаи радио ва телевизион, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он,	мунтазам, моҳе як	60	2 000	120	20	25	25	25	25	120						
	Ҳамкорихои муассисаҳои таълимӣ ва оила, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, созмонҳои талабагӣ ва ҷавонон		доими	10 барнома ҳамасола			0											
4.	Таҳияи барномаи таълимӣ ва китоби дарсии «Одоби муошират ва рузгордорӣ»	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он.	2013-2014	Барнома ва китоби дарсӣ		820	220	150	150	150	150	0	0	820	0			
	Барномаи таълимӣ			7000	10	70	70								70			
	Китоби дарсӣ			50 000	15	750	150	150	150	150	150				750			
5.	Таҳияи маҷмӯи ағният ва филмҳо оид ба масоили тарбияи ахлоқӣ ва маънавий, риояи одоби салом ва низоми либоспӯши дар муассисаҳои таълимӣ	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он, Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ, Маркази технологияи инфоматсионӣ	2013-2017	Маҷмӯи ағният- 10 номгӯй бо теъдоди 10000 нусха, 10 филм (видеоролик)		800	100	100	250	250	100	150	0	500	150			
	Филмҳо				10	30 000	300			150	150		150 000				150	
	Маводи ағни				50 000	10	500	100	100	100	100	100				500		
6.	Таҳияи барномаи таълим ва китоби дарсии «Маърифати оиладорӣ»	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он.	2013-2017	Барнома ва китоби дарсӣ		1 570	300	300	370	300	300	70	0	1 500	0			
	Барномаи таълимӣ				7000	10	70			70			70					
	Китоби дарсӣ				50 000	15	1 500	300	300	300	300	300				1 500		

7.	Ташкил ва гузаронидани конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Ҳамкории мактаб ва оила дар тарбияи насли наврас»	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он	2013	Барномаҳо, буклет ва маводҳои омӯзишӣ бо теъдоди 5000 нусха		100					50	50	50			50
8.	Таҳияи Роҳнамои тарбиявӣ барои расонидани ёрии методӣ психологӣ оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ-ахлоқӣ ва педагогӣ оилаҳо ба қӯдакону тарбиягирандагони дорои имконияти маҳдуд, душвортарбия ва васиву парастор	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он, ДДОТ ба номи С. Айнӣ	2016	5000	15	75					75				25	50
9.	Таҳияи филмҳо, намоишномаҳо, сценарияҳо ва барномаҳои радио оид ба эҳтироми калонсолон, волидон ва ҳифзи муҳити зист	Вазорати фарҳанги ҶТ, Кумитаи телевизион ва радио, Вазорати маорифи ҶТ, Маркази технологияи информатсионӣ	2013-2017	Филмҳо, намоишномаҳо ва видеокассетаҳо		1 000	200	200	200	200	200	200	0	400	400	
	Грантҳои мақсаднок			200 000	5	1 000	200	200	200	200	200		400	400		
10.	Гузаронидани семинарҳои методӣ ва дастурдиҳӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва мақомоти ҷамоати деҳот оид ба масъалаҳои татбиқи самтҳои тарбияи маънавий-ахлоқӣ бо назардошти муҳити фарҳанги миллӣ	Маркази ҷумҳуриявӣ таълимӣ методӣ, Пажӯҳишгоҳи рушди маориф, Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон, мақомоти ҷамоати деҳот	2015-2017	Дастур ва маводҳои методӣ ва омӯзишӣ		470	0	100	170	100	100	50	50	170	200	
	Ташкил ва гузаронидани семинарҳо			20	20 000	400		100	100	100	100	50	50	100	200	
	Дастур ва маводҳои методӣ ва омӯзишӣ			10000	7	70			70					70		

12.	Ташкили курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии муаллимону мураббӣён оид ба масъалаҳои тарбияви оилавӣ, ҷисмонӣ ва тарзи ҳаёти солим	Донишкадаи ҷумҳуриявӣ тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф, ДДОТ ба номи С. Айни.	2013-2017	Барнома ва маводи таълимию методӣ		27 020	5400	5400	5420	5400	5400	5000	20 000	20	2 000
	Ташкили курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии муаллимону мураббӣён (100 ҳаз. омузгор)			27 000	1 000	27 000	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400	5 000	20 000		2 000
	Таҳия ва нашри барнома ва маводи таълимию методӣ			2000	10	20			20					20	
13.	Ташкил ва гузаронидани конференсияи ҷумҳуриявӣ «Нақши кабинетҳои методӣ дар ташаккули тарбияи насли наврас ва ҷомеа»	Маркази ҷумҳуриявӣ таълимию методӣ, хадмотҳои методии шӯъбаҳои маорифи ноҳия, шаҳр ва вилоятҳо	2013-2014	конференсия		50					50	50			
14.	Ҷалби мутахассисони соҳавӣ ва аспирантону унвонҷӯён барои таҳқиқи илмию методии тақмили усул ва роҳҳои тарбияи маънавию ахлоқии наврасону ҷавонон, тарзи ҳаёти солим дар оила ва муҳити иҷтимоӣ	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он, Маркази ҷумҳуриявӣ таълимию методӣ ДДОТ, ба номи С.Айни	2013-2017	Рисолаҳои илмӣ ва дастурҳои методӣ		400	60	85	85	85	85	400	0	0	0
	Грантҳои мақсаднок			20	20 000	400	60	85	85	85	85	400			
15.	Таҳияи барномаҳо, аёният ва маводи методии зидди нашъамандӣ, майпарастӣ, одамфурӯшӣ, хатарҳои одатҳои номатлуб ва тарғиби тарзи ҳаёти солим	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он, Маркази ҷумҳуриявӣ таълимию методӣ Раёсати муассисаҳои таълимӣ.	2014-2015	Барнома, мавод ва аёният		50	0	25	25	0	0	0	0	50	0
	Маводи ҷоп			10000	5	50		25	25					50	

16.	Ташкили мизҳои мудаввар ва курсҳои лексионӣ оид ба таъсири омилҳои нашъамандӣ ба муҳит, роҳҳои пешгирии нашъамандӣ дар миёни наврастони ҷавонон ва тарзи ҳаёти солим дар ҳамкориҳои мактабҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, сохторҳои соҳаи тиб, ВКД, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва Агентии назорат оид ба пешгирии маводи нашъаовар	ВКД, Агентии назорат оид ба пешгирии маводи нашъаовар, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он, Кумитаи ҷавонон варзиш ва сайёҳии назди ХҚТ, Кумитаи замон, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, Раёсати муассисаҳои таълимӣ	2013-2017	20	30 000	600	120	120	120	120	120	50	30	520	
17.	Инъикоси масъалаҳои зидди нашъамандӣ ва тарғиби тарзи ҳаёти солим дар рӯзномаву маҷаллаҳои соҳаи маориф	Омӯзгор, Масъалаҳои маориф, Маорифи Тоҷикистон, Субҳи умед	мунтазам	Мақолаҳо	5 000	50	50					50			
18.	Таҷҳизонидани кабинетҳои технологӣ барои духтарон ва писарон дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ чиҳати тарбияи меҳнатӣ ва омӯзиши хунаҳои мардумӣ	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳокимияти иҷроияи мақомоти маҳаллӣ ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ	2013-2017	Таҷҳизоти технологӣ, компютер ва дастгоҳҳо		30 000	6000	6000	6000	6000	6000	2000	20 000	3 000	5 000
	Кабинетҳои технология (миқдори мактаб)			2000	15 000	30 000	6000	6000	6000	6000	6000	2 000	20 000	3 000	5 000

19.	Ташкили шугли кӯдакону наврасон дар давраи таътил ва фориғ аз таҳсил тавассути маҳфилҳои хунаромӯзӣ, рассомӣ, мусиқӣ, ракс, дӯзандагӣ, ихтироъкорӣ, омӯзиши забонҳо ва компютер, варзишӣ, хунармандӣ, хаттотӣ барномасозӣ ва ғайра	Кумитаи ҷавонон варзиш ва сайёҳии назди ХЧТ, Кумитаи занон, Идора ва шӯъбаҳои маорифи ноҳиявӣ, шаҳрӣ ва вилоятӣ, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ ва таҳсилоти иловагӣ	2013-2017	Лагерҳои тобистона, маҳфилҳои фарҳанги, варзиши		10 000	2000	2000	2000	2000	2000		8 000	1 000	1 000
	Ташкили лагерҳои тобистона (бо ҷалби 200 ҳаз. хонанда)				100 000	100	10000	2000	2000	2000	2000		8 000	1 000	1 000
20.	Ташкили чорабиниҳо оид ба тарғиби донишҳои педагогии падару модарон, тарбияи эҳтиром ба фарҳанги милли аз тариқи радио, телевизион ва матбуоти соҳавӣ	Кумитаи радио ва телевизион, рӯзнома мачаллаҳои соҳаи маориф, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ	Мунтазам	Дастур ва маводҳои методӣ		35	17,5	17,5	0	0	0	0	0	35	0
	маводи чопи			5000	7	35	17,5	17,5						35	
21.	Таҳияи дастури методии «Роҳбари синф, муовини директор оид ба корҳои тарбиявӣ ва созмонҳои талабагӣ»	Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва зерсохторҳои он,	2016	Дастур ва маводҳои методӣ бо теъдоди		56	0	0	0	56	0	0	0	56	0
	Маводи чоп			8000	7	56				56				56	

25.	Васеъ намудани шабакаи муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ва ҷалби пурраи хонандагон ба онҳо ҳангоми таътил ва берун аз дарс	Вазорати маориф	2013-2017	Шароити мусоид барои таъсис ва фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти иловагии пулакӣ		1 000	200	200	200	200	200	100	400	0	500
	Ҷалби грантҳо барои таъсис намудани махфилҳо			20	50 000	1 000	200	200	200	200	200	100	400		500
26.	Таҳияи дастур ва маводи таълимӣ доир ба шаклҳои тарбия: ғоявӣ, миллий, ҳештаншинӣ ва ҳудудҳои миллий, ватанпарастӣ, ахлоқӣ ва маънавӣ, маърифат, ҳуқуқӣ, гуманистӣ, зебоипарастӣ, меҳнатӣ ва касбинтиҳобкунӣ, иқтисодӣ, экологӣ, сиёсӣ, ҷисмонӣ, тафаккури интиқодӣ, таҳаммул ва тоқатпазирӣ, масъулиятшиносӣ, ҳаёти солим	Вазорати маориф, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон	2013-2017			5 000	1000	1000	1000	1000	1000			5 000	
	Таҳия ва ҷопи маводи таълимӣ					5 000	1000	1000	1000	1000	1000			5 000	
27.	Барқарор намудани Комбинати таълимию истеҳсоли	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон	2013-2017	68 шахру ноҳияи ҷумҳурӣ	100 000	6 800	1360	1360	1360	1360	1 360	1 000	4 000		1 800
28.	Аз таъмири асосӣ баровардани толорҳои варзишии муассисаҳои таълимӣ	Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ	2013-2017			10 000	2000	2000	2000	2000	2 000	1 000	5 000	3 000	1 000

29.	Ташкил намудани намудҳои гуногуни сексияҳои варзишӣ дар муассисаҳои таълимӣ ба хотири таҳкими саломатии хонандагону донишҷӯён, тарғиби варзиш ва омода намудани хонандагону донишҷӯён ба хизмати ҳарбӣ	Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ												
30.	Ташкили маҷмӯи варзишии ҷумҳуриявӣ (ГТО) дар муассисаҳои таълимӣ	Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ, Вазорати маориф	2014											
Ҳамагӣ					98 271	19 348	19 683	19 930	19 771	19 540	10 370	57 450	17 281	13 170

